

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

KO-KZ.431.1.30.2024.RG

**Pan
Marcin Kasina
Wójt Gminy Oleśnica**

ul. 11 Listopada nr 24
56-400 Oleśnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(Wójt Gminy Oleśnica prawidłowo pouczony nie wniósł zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 24 lutego 2025 r.)

Wrocław, dnia 27 marca 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Oleśnica, ul. 11 Listopada nr 24, 56-400 Oleśnica; Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleśnicy ¹ , ul. Wojska Polskiego nr 78, 56-400 Oleśnica (jednostka, którą upoważniono do realizacji zadania).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marcin Kasina, Wójt Gminy Oleśnica, od dnia 7 maja 2024 r. ² . (w poprzedniej kadencji stanowisko Wójta Gminy Oleśnica piastował także Pan Marcin Kasina ³); Jarosław Telka, Dyrektor GOPS w Oleśnicy.
Zakres kontroli	Wykorzystanie środków przekazanych Wójtowi Gminy Oleśnica na finansowanie wypłat dodatku węglowego. Okres objęty kontrolą obejmuje czas od 12 sierpnia 2022 r. do dnia jej rozpoczęcia tj. do 18 listopada 2024 r.
Podstawa prawna kontroli	Art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie ⁴ oraz art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ⁵ w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym ⁶ oraz na podstawie zatwierdzonego w dniu 25 czerwca 2024 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planu kontroli na II półrocze 2024 r. (nr: NK-KSE.430.4.2024.RG), imienne upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 października 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	18 i 21 listopada 2024 r.
Kontrolerzy	1. Roman Grzeszkowiak, inspektor wojewódzki z Wydziału Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, upoważnienie nr 39 z dnia 22 października 2024 r. sygn. KO-KZ.0030.39.2024.RG. 2. Grzegorz Gola, inspektor wojewódzki z Wydziału Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, upoważnienie nr 40 z dnia 22 października 2024 r. sygn. KO-KZ.0030.40.2024.RG. (akta kontroli str. 8-13)

¹ Dalej: GOPS, jednostka kontrolowana, kontrolowany.

² Za protokołem nr I/24 Sesji Rady Gminy Oleśnica z dnia 7 maja 2024 r.

³ Za transmisją obrad I Sesji Rady Gminy Oleśnica z dnia 20 listopada 2018 r. - <https://transmisjaobrad.info/videos/10441/i-sesja-rady-gminy-olesnica-viii-kadencji-20-listopada-2018-r>

⁴ Tekst. jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 190.

⁵ Tekst. jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

⁶ Tekst. jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 1207, dalej jako: u.d.w.

II. Ocena kontrolowanej jednostki

Realizację wykonywania przez organ gminy zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w przedmiocie wypłat dodatku węglowego oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

III. Ustalenia kontroli

Zadania objęte przedmiotem kontroli w okresie objętym kontrolą realizowane były z upoważnienia Wójta Gminy Oleśnica przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Oleśnicy, Kierownika Działu Świadczeń Społecznych GOPS oraz pracowników GOPS⁷ (pełne dane pracowników znajdując się w aktach kontroli⁸).

[akta kontroli str.: 117-120, 143-165]

Zgodnie z załączonym do pisma Kierownika Działu Świadczeń Społecznych GOPS w Oleśnicy zestawieniu z dnia 4 listopada 2024 r. wskazano liczbę 2604 pozytywnie rozpatrzonych wniosków, 17 decyzji o odmowie przyznania dodatku węglowego, 133 wnioski złożone ponownie na podstawie art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 114), 463 wniosków pozostawionych bez rozpoznania oraz 3 decyzje w przedmiocie uchylenia, zwrotu nienależnie pobranego dodatku.

[akta kontroli str.: 18]

Kontroli zostało poddanych 40 wniosków rozpatrzonych pozytywnie (wypłata dodatku), 5 wniosków złożonych ponownie na podstawie ww. art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych, 17 postępowań zakończonych odmową przyznania dodatku, 30 wniosków pozostawionych bez rozpoznania oraz 3 wnioski w stosunku do których wydano decyzję o uchyleniu lub zwrocie nienależnie pobranego dodatku⁹.

[akta kontroli str.: 18-133, 183]

⁷ W myśl art. 2 ust. 15 u.d.w. wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje weryfikacji wniosku o wypłatę dodatku węglowego, w szczególności w zakresie zgłoszenia lub wpisania głównego źródła ogrzewania w centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków. Ponadto, zgodnie z art. 3 ust. 2 u.d.w. wójt, burmistrz albo prezydent miasta może, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu gminy albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. poz. 1818) - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, dyrektora centrum usług społecznych lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty dodatku węglowego.

⁸ 13 pracowników merytorycznych.

⁹ Do kontroli wytypowano jeszcze 5 spraw, które kontrolowany wskazał jako zakończone decyzją z urzędu na podstawie art. 2 ust. 15f u.d.w., jednak w dniu czynności kontrolnych kontrolowany sprostował wcześniej przekazane informacje przedkontrolne i oświadczył, że zaistniała pomyłka w przekazanych poprzednio informacjach i tego rodzaju spraw nie prowadzono (str. 193 akt kontroli).

Analizę badanego zagadnienia przeprowadzono w oparciu o poniższe obszary badanej próby.

Obszar nr 1 dot. wypłaty dodatku węglowego

A. Realizacja wniosków o wypłatę dodatku węglowego

Kontroli poddano 45 wniosków¹⁰ na kwotę 135 000,00 PLN, co stanowi 1,64 % kwoty przekazanej na wypłatę dodatku węglowego Wójtowi Gminy Oleśnica przez Wojewodę Dolnośląskiego (dalej: próba kontrolna). W wyniku kontroli stwierdzono, iż wszystkie wnioski z próby kontrolnej zostały złożone przez uprawnione osoby, w ustawowym terminie, są kompletne, złożono je zgodnie z właściwością miejscową. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone przez uprawniony do tego podmiot, który zweryfikował je w oparciu o centralną ewidencję emisyjności budynków. Niemniej jednak w aktach żadnej ze spraw nie ma dowodu na to, że wnioski zweryfikowano w oparciu o rejestr PESEL i deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – ponieważ w aktach nie ma ani wydruków z tych rejestrów, ani notatek służbowych. Podkreślenia wymaga fakt, iż dokonanie stosownych ustaleń, o których mowa w art. 15a u.d.w. powinno znaleźć odzwierciedlenie w aktach prowadzonej sprawy np. w formie adnotacji, uregulowanej w art. 72 k.p.a.

[dowód: akta kontroli str.:1075-1319 i 1507 -1595]

W 3¹¹ z 40 wniosków pojawiły się wątpliwości organu rozpatrującego co do stanu faktycznego, które wyjaśniono poprzez przeprowadzenie wywiadu środowiskowego.

W wyniku kontroli stwierdzono, że we wszystkich przypadkach wypłacono dodatki węglowe zgodnie z wnioskiem. W 43 na 45 spraw przekazano wnioskodawcy informację o przyznaniu dodatku węglowego i wynika to z akt spraw. Jedyne stwierdzone uchybienia w kontrolowanej próbie w zakresie odpowiedzi na wniosek to brak potwierdzenia wysłania

¹⁰ Znaki spraw badanych:	2022-08-31/001481/09/2022,	2022-08-30/001554/09/2022,
2022-08-18/000175/08/2022,	2022-08-18/000223/08/2022,	2022-08-19/000105/08/2022,
2022-08-19/000157/08/2022,	2022-08-22/000400/09/2022,	2022-08-22/000353/09/2022,
2022-08-22/000466/09/2022,	2022-08-23/000632/09/2022,	2022-08-23/000531/09/2022,
2022-08-23/001651/09/2022,	2022-08-23/000922/09/2022,	2022-08-24/000784/09/2022,
2022-08-23/000945/09/2022,	2022-08-23/001255/09/2022,	2022-08-23/001874/09/2022,
2022-08-26/001947/09/2022,	2022-08-26/000970/09/2022,	2022-08-29/001082/09/2022,
2022-08-29/001506/09/2022,	2022-08-31/001406/09/2022,	2022-08-31/001532/09/2022,
2022-09-01/002428/10/2022,	2022-09-02/002363/10/2022,	2022-09-05/002508/10/2022,
2022-09-06/002159/10/2022,	2022-09-07/002285/10/2022,	2022-09-09/002380/10/2022,
2022-09-13/002611/10/2022,	2022-09-15/002662/10/2022,	2022-09-20/003520/12/2022,
2022-09-23/002448/10/2022,	2022-09-28/002692/10/2022,	2022-10-03/002909/10/2022,
2022-10-12/002845/10/2022,	2022-10-24/003010/10/2022,	2022-11-14/003343/12/2022,
2022-11-25/003354/12/2022,	2022-11-29/000057/01/2023;	
2022-10-06/003322/12/2022,	2022-11-15/003402/12/2022,	2022-11-10/003196/11/2022
2022-11-21/003400/12/2022,	2022-11-24/003564/12/2022	

(kursywą 5 spraw ponownie złożonych na podstawie art. 31 ustawy preferencyjnej).

¹¹ Znak sprawy 2022-09-20/003520/12/2022, 2022-11-14/003343/12/2022 i 2022-11-29/000057/01/2023.

adresatom-beneficjentom dodatku węglowego informacji o przyznaniu tegoż dodatku w 2¹² na 45 spraw. [dowód: akta kontroli str.: 1509-1518 i 1534-1542]

Za przyczynę powstania ww. uchybień uznać należy nieprzestrzeganie przez pracowników prowadzących sprawy ww. przepisów oraz brak należytego nadzoru ze strony przełożonych.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, obszar nr 1 lit. A dotyczący wypłaty dodatku węglowego oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień**.

B. Odmowa wypłaty dodatku węglowego

Kontroli poddano 17 postępowań zakończonych odmową przyznania dodatku węglowego, a także 30 postępowań, w ramach których wnioski o przyznanie dodatku węglowego pozostawione zostały bez rozpatrzenia oraz 3 wnioski, w stosunku do których wydano decyzję o uchyleniu lub zwrocie nienależnie pobranego dodatku¹³.

W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że w wydawanych postanowieniach i decyzjach w sprawie dodatku węglowego, kontrolowany nie przytoczył i nie wyjaśnił treści wszystkich przepisów prawa podanych jako podstawę prawną rozstrzygnięcia¹⁴, czym naruszono art. 107 § 1 pkt 6, § 3, art. 126 k.p.a. w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w. W przypadkach decyzji odmawiającej przyznania dodatku węglowego powoływanie natomiast art. 104 k.p.a. wydaje się zbędne z uwagi na przepis art. 2 ust. 16 zdanie drugie u.d.w.

[dowód: akta kontroli str.: 268-568]

Ponadto, w decyzjach dotyczących świadczeń nienależnie pobranych¹⁵ nr 003048/ZZ_DW/11/2022, 002832/ZZ_DW/11/2022, 003049/ZZ_DW/11/2022 nieprecyzyjnie sporządzono rozstrzygnięcie, w którym zabrakło stwierdzenia (w oparciu o art. 2 ust. 16 zdanie drugie u.d.w.), że organ uchyla przyznanie dodatku węglowego oraz, że uznaje wypłacone świadczenie za nienależnie pobrane. Co więcej, w wydanych decyzjach o nr: 003048/ZZ_DW/11/2022, 003049/ZZ_DW/11/2022 powołano art. 155 k.p.a., który nie mógł mieć tu zastosowania z uwagi na fakt, że informacja o przyznaniu dodatku węglowego nie stanowi decyzji administracyjnej, przez co nie może zostać uchylona w trybie tego przepisu.

[dowód: akta kontroli str.: 581-643]

¹² Znak sprawy: 2022-10-06/003322/12/2022 i 2022-11-10/003196/11/2022.

¹³ Numery spraw zakończonych odmową przyznania dodatku: 253/2022, 896/2022, 1960/2022, 2649/2022, 2902/2022, 2917/2022, 3104/2022, 3128/2022, 3179/2022, 3159/2022, 3173/2022, 3191/2022, 3198/2022, 3220/2022, 3221/2022, 3226/2022, 3235/2022; numery wniosków pozostawionych bez rozpoznania: 3240/2022, 2405/2022, 2720/2022, 2890/2022, 3105/2022, 3118/2022, 3133/2022, 513/2022, 610/2022, 960/2022, 967/2022, 1075/2022, 1245/2022, 1328/2022, 1421/2022, 1566/2022, 1607/2022, 1634/2022, 1723/2022, 1785/2022, 1966/2022, 2171/2022, 2219/2022, 2387/2022, 2471/2022, 2719/2022, 2732/2022, 3012/2022, 3046/2022, 3229/2022; numery wniosków, w stosunku do których wydano decyzję o uchyleniu lub zwrocie nienależnie pobranego dodatku: 1818/2022, 1317/2022, 2610/2022.

¹⁴ Przykładowo w sprawie nr 253/2022, 896/2022, 2898/2022, 2649/2022, 2917/2022, 2219/2022, 2732/2022, 2387/2022, 1328/2022, 1317/2022, 2902/2022, 3046/2022, 3104/2022, 3159/2022, 3198/2022, 3220/2022, 3128/2022, 3191/2022, 3226/2022, 3221/2022, 3179/2022, 3235/2022, 1317/2022, 1818/2022, 2610/2022.

¹⁵ Sprawy kolejno nr 1317/2022, 1818/2022, 2610/2022.

Nadto należy zaznaczyć, że w zawartych w decyzjach/postanowieniach pouczeniach wskazywano, że odwołanie/zażalenie wnosi się za pośrednictwem Dyrektora GOPS w Oleśnicy. Tymczasem organem za pośrednictwem, którego należy wnosić odwołania/zażalenia jest Wójt Gminy Oleśnica. Jest to niezgodne z art. 129 § 1, art. 144 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w. Nadto ustalono, że w sprawie nr 1328/2022, w wydanej decyzji z dnia 13.09.2022 r. brakowało pouczenia o możliwości złożenia odwołania. Tym samym naruszono art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.

[dowód: akta kontroli str.: 268-568, 581-643]

Należy także zaznaczyć, że zgodnie z art. 109 § 1 k.p.a. stosowanym odpowiednio w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w., decyzje należy doręczyć stronie. Imperatywne sformułowanie tego przepisu oznacza, że decyzję kieruje się do strony możliwie niezwłocznie. W sprawie nr 3173/2022 i nr 3179/2022 decyzję wysłano po 7 dniach od jej wydania, co narusza ww. przepis¹⁶.

[dowód: akta kontroli str.: 531-535, 570, 743, 771-774]

Stwierdzono również, że kontrolowany w jednym przypadku¹⁷, w toku czynności podjętych po wpływie stosownego odwołania, bezzasadnie wezwał stronę do złożenia wyjaśnień, a następnie pozostawił sprawę bez rozpoznania. Tymczasem strona wyraźnie artykułowała pisemnie swoje niezadowolenie z decyzji odmawiającej przyznania jej dodatku węglowego i stosując się do pouczenia skierowała za pośrednictwem kontrolowanego swoje wystąpienie nazwane odwołaniem do organu odwoławczego (SKO). Naruszono tu zatem dwuinstancyjność postępowania administracyjnego i prawo strony do rozpoznania jej sprawy przez organ odwoławczy (art. 15, art. 127 § 1, art. 128 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.).

[dowód: akta kontroli str.: 754-790]

W toku kontroli podczas badania spraw dot. wniosków o dodatek węglowy pozostawionych przez kontrolowanego bez rozpoznania z tzw. innych przyczyn ustalono, że kontrolowany nie włączał do akt spraw metryk¹⁸, które należało prowadzić w oparciu o art. 66a § 1 i 3 k.p.a. w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.

[dowód: akta kontroli str.: 792-1040]

Ponadto, w kierowanych do wnioskodawców zawiadomieniach informujących o pozostawieniu ich wniosków bez rozpoznania kontrolowany podawał nieistniejący artykuł stanowiący podstawę prawną swojego działania. Wskazywano bowiem w tego rodzaju zawiadomieniach art. 3 ust. 3a-3b u.d.w., podczas gdy art. 3 tej ustawy nie zawiera ustępów

¹⁶ Podobną sytuację związaną z późną wysyłką korespondencji stwierdzono w przypadku wysyłki zawiadomień nr 003057/DW/12/2022 z 08.12.2022 r. (wysłano 29.12.2022 r.) i nr 001640/DW/09/2022 z 28.09.2022 r. (wysłano 11.10.2022 r.) [akta kontroli str.: 570, 743].

¹⁷ Sprawa nr 3173/2022 [akta kontroli str.: 771-774].

¹⁸ Sprawy nr 513/2022, 610/2022, 960/2022, 967/2022, 1075/2022, 1245/2022, 1421/2022, 1566/2022, 1607/2022, 1634/2022, 1723/2022, 1785/2022, 1966/2022, 2171/2022, 2219/2022, 2387/2022, 2471/2022, 2719/2022, 3012/2022, 3046/2022, 3229/2022.

od 3a do 3b. Kontrolowany powinien powoływać art. 2 ust. 3a-3b u.d.w.¹⁹. Nadto w sprawie nr 3240/2022 w zawiadomieniu powołano jako podstawę prawną art. 3 ust. 3 u.d.w.²⁰. Należy zaznaczyć, że przepis ten stanowi tzw. odesłanie zewnętrzne do odpowiedniego stosowania przepisów k.p.a. Tym samym nie może stanowić samodzielnej podstawy prawnej do działania kontrolowanego, a co za tym idzie wymaga uzupełnienia o przepisy, do których odsyła – czyli Kodeksu postępowania administracyjnego. Takiego uzupełnienia kontrolowany jednak zaniechał.

[dowód: akta kontroli str.: 648, 681, 693, 712, 727, 792, 803, 814, 826, 836, 847, 857, 870, 880, 893, 906, 917, 928, 940, 953, 965, 976, 985]

Kontrolowany w ww. zawiadomieniach powoływał się na ustalenia poczynione z urzędu m.in. dotyczące okoliczności złożenia przez inną osobę jako pierwszą wniosku o wypłatę dodatku. W aktach spraw brak jednak adnotacji o tego rodzaju ustaleniu²¹, do czego zobowiązuje art. 72 § 1, w zw. z art. 77 § 4 zdanie drugie k.p.a.²².

[dowód: akta kontroli str.: 743, 792-994]

Ponadto, brak jest w aktach adnotacji o wykonaniu przez kontrolowanego obowiązku wynikającego z art. 2 ust. 17 zdanie drugie u.d.w.²³, w sytuacji niewskazania przez wnioskującego adresu do poczty elektronicznej, do czego zobowiązuje wskazywany już art. 72 § 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.

[dowód: akta kontroli str.: 729-742, 754-790, 792-802, 836-856, 880-892, 917-939, 953-964, 976-984, 1008-1027, 1060-1072]

Ustalono również, że kontrolowany wzywając wnioskodawców do wyjaśnień powoływał art. 3 u.d.w. oraz art. 24a ust 1 ustawy oświadczeniach rodzinnych. Jak już zauważono, kontrolowany zaniechał wskazania odpowiedniego ustępu artykułu 3 u.d.w., co narusza obowiązek podawania stronie pełnej podstawy prawnej. Należy także zaznaczyć, że w ww. wezwaniach kontrolowany powołując ww. art. 24a ust. 1 ustawy powinien wskazywać stronie 14-dniowy termin na udzielenie odpowiedzi, nie natomiast termin 7-dniowy. Tym samym naruszono prawo strony do ustawowego okresu na udzielenie odpowiedzi²⁴. Ustalono również, że w zawiadomieniach o niezłaźnieniu sprawy w terminie, podobnie jak wyżej kontrolowany nie wskazuje poprawnie podstawy prawnej, poprzez

¹⁹ Sprawy nr 513/2022, 610/2022, 960/2022, 967/2022, 1075/2022, 1245/2022, 1421/2022, 1566/2022, 1607/2022, 1634/2022, 1723/2022, 1785/2022, 1966/2022, 2171/2022, 2471/2022, 2719/2022, 3012/2022, 3229/2022.

²⁰ Podobnie w sprawach nr 2405/2022, 2720/2022, 3105/2022, 3118/2022, 3133/2022.

²¹ Podobnie udokumentowanych ustaleń brakuje w aktach kontrolowanych spraw, co do okoliczności, o których mowa w art. 2 ust. 1 (w zakresie głównych źródeł ogrzewania wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków), ust. 5a u.d.w.

²² Podobny brak adnotacji o ustaleniach z urzędu w aktach kontroli nr 3198/2022 zakończonych wydaniem decyzji adm. odmawiającej przyznanie dodatku węglowego [akta kontroli str.: 392-409].

²³ Przykładowo w sprawach 513/2022, 1075/2022, 1245/2022, 1328/2022, 1607/2022, 1785/2022, 1475/2022, 2171/2022, 2387/2022, 2471/2022, 2719/2022, 3012/2022, 3046/2022, 3133/2022, 3173/2022, 3229/2022, 681/2022, 2476/2022, 2636/2022, 2649/2022, 2761/2022.

²⁴ Sprawy nr 2405/2022, 3105/2022, 3118/2022, 3133/2022.

zaniechanie wskazywania odpowiednich ustępów stosowanych przepisów. Przykładowo w pouczeniach wskazuje jedynie art. 37 k.p.a., bez wskazania odpowiednich ustępów tego artykułu oraz powiązania z przepisem art. 3 ust. 3 u.d.w.²⁵ Nadto w sprawach, w których wzywano stronę do wskazania adresu zamieszkania w związku z ustaleniami wywiadu środowiskowego, kontrolowany nie powinien stosować art. 24a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, bowiem nie chodzi tutaj o nieprawidłowość w wypełnieniu wniosku, a o uzyskanie wyjaśnień w sprawie. W związku z czym do uzyskania tego rodzaju wyjaśnień powinno stosować się art. 50 § 1 k.p.a. w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w. Skutkiem czego w takich sprawach należało po uzyskaniu wyjaśnień lub upływie bezskutecznego terminu na ich złożenie, wydać rozstrzygnięcie merytoryczne w oparciu o zgromadzone dowody, nie natomiast zawiadamiać stronę o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania²⁶.

[dowód: akta kontroli str.: 648-680, 693-742]

W toku kontroli ustalono również, że wnioski składano także drogą elektroniczną za pośrednictwem platformy ePUAP. Jednakże przedmiotowe wnioski nie były podpisywane zgodnie z przepisem art. 2 ust. 14 u.d.w. Strony podpisywały jedynie tzw. pismo przewodnie, do którego wniosek w formacie jpeg, pdf lub doc, był niepodpisany załącznikiem. W takiej sytuacji należało wezwać wnioskodawcę o uzupełnienie podpisu, zgodnie z art. 24a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w zw. z art. 3 ust. 1 u.d.w.²⁷.

[dowód: akta kontroli str.: 401-407, 561-567, 897-904, 980-983, 999-1006, 1034-1039]

Ponadto stwierdzono, że kontrolowany nie kierował do stron pism zgodnie z przepisami k.p.a. stosowanymi w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w. Przykładowo zawiadomienie o zakończeniu postępowania z dnia 20.12.2022 r. w sprawie 3221/2022²⁸, nie zostało skierowane w zgodzie z art. 39 § 3 pkt 1 k.p.a. (przesyłką rejestrowaną). Taka praktyka nie pozwala na jednoznaczne ustalenie daty np. upływu terminu dla strony na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów.

[dowód: akta kontroli str.: 415-416, 517-518, 536-537, 682-683, 776-777]

Ustalono także, że kontrolowany nie informował stron o planowanym przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych realizowanych w związku z koniecznością wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy. Należy zauważyć, że zgodnie z odpowiednio stosowanymi przepisami k.p.a. organ ma obowiązek zapewnić stronie czynny udział w każdym stadium postępowania, a strona ma prawo do brania udziału w przeprowadzaniu dowodu (art. 10 § 1 i art. 79 § 2 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.)²⁹.

[dowód: akta kontroli str.: 303-328, 344-375, 410-430, 431-450, 490-511, 512-530, 531-550, 648-680, 693-711, 712-728, 729-741, 754-790,

²⁵ Sprawa nr 2405/2022.

²⁶ Sprawy nr 2405/2022, 3105/2022, 3118/2022, 3133/2022.

²⁷ Sprawa nr 3012/2022, 2732/2022, 2219/2022, 1634/2022, 3235/2022, 3198/2022.

²⁸ Podobnie w sprawie nr 2902/2022, 3173/2022, 3179/2022.

²⁹ Sprawa nr 2405/2022, 2890/2022, 3105/2022, 3118/2022, 3133/2022, 3173/2023, 1960/2022, 2917/2022, 3220/2022, 3226/2022, 3221/2022, 2902/2022, 3179/2022.

W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że w sprawie nr 253/2022 kontrolowany nie zawiadomił strony o zakończeniu postępowania oraz nie wskazał przesłanek, które nie zostały spełnione lub wykazane przez stronę, a także o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz prawie do możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów. Naruszono zatem art. 79a § 1, art. 10 § 1 k.p.a., w zw. z art. 3 ust. 3 u.d.w.

[dowód: akta kontroli str.: 268-284]

Za przyczynę stwierdzonych nieprawidłowości uznać należy niezastosowanie przez kontrolowanego powołanych przepisów prawa. Za powyższe nieprawidłowości odpowiadają pracownicy prowadzący stosowne postępowania i dokonujący czynności oraz przełożeni nadzorujących ich pracę.

[dowód: akta kontroli str.: 143-1072]

Ustalono również, że jeden pracownik kontrolowanego o inicjałach AK – starszy pracownik socjalny³⁰, realizował zadania z zakresu u.d.w. bez upoważnienia do dostępu i przetwarzania danych osobowych oraz stosownego zobowiązania do zachowania ich w poufności, do czego zobowiązuje art. 29 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

[dowód: akta kontroli str.: 143-192]

Mając powyższe ustalenia kontroli na uwadze (dokonane na podstawie wylosowanej próby kontrolnej) obszar nr 1 lit. B dotyczący odmowy wypłaty dodatku węglowego oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Obszar nr 2 dot. sprawozdawczości

A. Sprawozdawczość w zakresie wypłaty dodatku węglowego

Wniosek o przyznanie środków Wójt Gminy Oleśnica złożył Wojewodzie Dolnośląskiemu w dniu 31 sierpnia 2022 r., czyli w terminie przewidzianym w art. 4 ust. 3 u.d.w. (30 listopada 2022 r.). Organ zwrócił niewykorzystane środki przekazane na wypłatę dodatku węglowego (art. 3 ust. 4b u.d.w.), przelewami w dniach 30 grudnia 2022 r., 13 stycznia 2023 r. i 24 lutego 2023 r. Kontrolowany przedstawił Wojewodzie informacje o liczbie toczących się postępowań dwukrotnie – 3 stycznia 2023 r. i 3 kwietnia 2023 r. Tym samym dochował ustawowego terminu z art. 5 ust. 6 u.d.w. tj. 15 czerwca 2023 r.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż organ nie poinformował Wojewody Dolnośląskiego o wysokości niewykorzystanych środków w ustawowym terminie. Zgodnie art. 4 ust. 4a u.d.w. w terminie do 1. i 15. dnia każdego miesiąca, w którym może być wypłacany dodatek węglowy, wójt informuje właściwego wojewodę o wysokości niewykorzystanych środków przekazanych przez wojewodę na wypłatę dodatku węglowego. Z informacji przekazanych przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej pismem ŚŚ.0911.5.2024 z dnia 9 grudnia 2024 r.

³⁰ Dane personalne pracownika: poz. 11 Wykazu pracowników realizujących zadania z zakresu u.d.w.

wynika, że środki finansowe wypłacano już we wrześniu 2022 r. Tymczasem podmiot kontrolowany informację o wysokości niewykorzystanych środków przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 16 stycznia 2023 r. Powyższe stanowi naruszenie art. 4 ust. 4a u.d.w.

[dowód: akta kontroli str.: 1597 i 1845]

Mając na uwadze powyższe ustalenia, obszar nr 2 dotyczący sprawozdawczości oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonej nieprawidłowości**.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci dokumentu elektronicznego i w tej formie przekazano Wójtowi Gminy Oleśnica.

Z uwagi na fakt, iż przepisy u.d.w. oraz sam dodatek węglowy miały charakter jednorazowy nie jest zasadne, aby formułować zalecenia pokontrolne, odnoszące się wprost do stwierdzonych naruszeń u.d.w.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji zadań podobnego rodzaju jak wypłata dodatku węglowego w oparciu o prowadzone podobne postępowania administracyjne, należy:

1. odzwierciedlać w aktach prowadzonych spraw ustalenia dokonane w toku postępowania dowodowego;
2. zapewnić należyty nadzór przełożonych nad pracownikami prowadzącymi sprawy w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów;
3. w wydawanych rozstrzygnięciach powoływać prawidłową poprawną podstawę prawną; nadto w uzasadnieniach przytaczać i wyjaśniać treść przepisów prawa stanowiących podstawę rozstrzygnięcia;
4. w wydawanych decyzjach prawidłowo konstruować sentencję rozstrzygnięcia;
5. w wydawanych decyzjach i postanowieniach zamieszczać i prawidłowo konstruować pouczenia dla stron postępowania;
6. podjęte rozstrzygnięcia kierować do stron niezwłocznie po ich wydaniu;
7. poprawnie oceniać wystąpienia stron jak odwołania od wydawanych decyzji;
8. w aktach spraw prawidłowo dokumentować ustalenia posiadane z urzędu;
9. w wezwaniach kierowanych do stron powoływać właściwą podstawę prawną, wskazując odpowiedni termin na wykonanie wezwania;
10. w przypadku gdy złożone podanie za pomocą środków komunikacji elektronicznej nie zostało opatrzone wymaganym podpisem elektronicznym wzywać o uzupełnienie braku formalnego podania;
11. korespondencję papierową kierować do stron postępowania przesyłkami rejestrowanymi, a w koniecznych przypadkach (np. w związku z realizacją prawa strony do wypowiedzenia się w sprawie, doręczania wezwań, decyzji czy postanowień), za potwierdzeniem odbioru;

12. respektować uprawnienie strony do wypowiedzania się oraz do czynnego udziału w sprawie, w tym w przeprowadzanych dowodach;
13. udzielać pracownikom niezbędnych upoważnień oraz odbierać od nich stosowne zobowiązania;
14. włączać do akt spraw prowadzone metryki, o których mowa w art. 66a k.p.a.;
15. w przypadkach przewidzianych prawem terminowo przekazywać informację wojewodzie o wysokości niewykorzystanych środków finansowych.

Proszę o poinformowanie o sposobie wykonania powyższych zaleceń lub o przyczynach ich niewykonania, w terminie do dnia **30 kwietnia 2025 r.** (art. 49 ww. ustawy o kontroli w administracji rządowej).

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Wyznaczony do kierowania Wydziałem Kontroli
DYREKTOR BIURA
DYREKTORA GENERALNEGO

/-/

Damian Domusiewicz

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/